

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nicolai Svsi E Societate Iesv Opvscvla Litteraria

Suys, Nicolas

Antverpiae, 1620

XVIII. De numeris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69342)

CAPVT XVIII.

De numeris.

SI quâ in re oratorum varia fuit discorsque sententia, in hac profectò vel maximè fuit, dum alij numeros nimis sollicitè venerantur, alij nimis abiectè & perditè negligunt atque contemnunt. De prioribus illis cap. 4. à nobis *Seneca.* dicta non pauca: quorum, vt Seneca ait, non est compositio, modulatio est: ad eò blanditur, & molli-ter labitur. At verò Domitius Afer traicere in clausulas verba, tantùm aspirationis gratiâ solebat. Ad eò refugit teneram delicatamq; modulandi voluptatem: vt currentibus per se numeris, quò eos inhiberet, obiceret. Vtrique meo iudicio vitiosi, dum vitium effugiunt. Quis honestam voluptatem recuset nullo incommodo? Numerorum dum castè adamantur, quò damnũ est? Quantum eorundem, nisi ad nauseam & fastidium deliciofi sint, quàm suaue orationis condimentum, & oblectamentum animorum? Hoc qui non sentiunt quas aures habeant, aut quid in his hominis simile sit, nescio. Meæ quidem perfectò completoq; verborum ambitu gaudent, & curta sentiunt, nec amant redundantia. Quid dico meas? Conciones sæpè exclamare vidi, cum aptè verba cecidissent. Quid plura? multis sanè argumentis numerorum splendorem, eumque nõ
sine

line neruis & lacertis ornatum ac cultum Cicero & Quintilianus deprædicant. Vnum etsi Quint.
 fortè non esset robustum, per se tamen iucundum & memoriâ dignum proferre iuuat. Pythagoreis certè moris fuit, cum euigilassent, animos ad lyram excitare, quò essent ad agendum erectiores: & cum somnum peterent, ad eandem priùs lenire mentes, vt, si quid fuisset turbidiorum cogitationum, componerent. Quòd si numeris & modis inest quadam tacita vis, in oratione est vehementissima. Quantumq; interest sensus idem quibus verbis effertur, tantum verba eadem quâ compositione vel in exitu iungantur, vel sine claudantur. Verissima hæc sunt, non inficior; sed neque nimis verum, quod Cicero magis prudenter animaduertit, quàm vitauit: id curandum imprimis, nihil vt circa numeros nimis elaboratè, id est affectatè, tumultuetur orator: neue in eosdem sæpius coniciatur oratio. Animaduertit id quidem Cicero, non vitauit. Hinc ea, quam ex * Tacito & Senecâ produximus in florentissimum oratorem non omnis rationis expers insectatio ac criminatio. Dum ille exemplis productis, hic generalì velut problemate oratorum principem irridet, & naso suspendit adunco. Quare licet turpe sit, inscitum & agreste, ἀναριθμὸν esse compositionè; eam tamen excusari faciliùs posse autumo, quàm εὐριθμὸν. Minùs enim offendit vernaculus quidam candor, & domi nata simplicitas,

* si tamè Tacitus.

tas, quàm laboriosa, & sudata nimium peregrinarum atque exoticarum artium mortinque ostentatio. Itaque numerorum ingenuam quandam modulationem non improbo; sed laudo potius, si quis utatur industriè. Malo tamen rusticanum stragulū, quàm meretricis pallium: dum viro apud viros differendum est. Apage Thrasymachum, Gorgiam, Theodorum, multosq; alios, quos *λογοδαιδάλως* appellat in Phadro Socrates: quos nec Isocrates quidem probavit. Herodotum malo vel Thucydidem, qui longissimè à talibus deliciis, vel potius ineptiis abfuerunt. Hos, inquam, malo: eosque vel Isocrati præposuero: à quo tamen mansuefacere orationem si quis didicerit, non improbo. dummodo id caueat, ne velut in orchestrâ mimicè fluant pedes. Sit colorata, sed robusta; non siluestris, sed virilis. Quid multis? Ciceronem legite, qui plenius planiusque hac de re dissertavit: qui que sagacius numerorum præcepta exposuit, quàm ex iisdem præceptis orationem suam instituit. Exsurge, Persi, & de plaustro aliquid; imò de philosophorum scholâ in cirratulos illos declamita:

Sed numeris decor est, & iunctura addita crudis.

Claudere sis versum didicit Berecynthus Atys:

Et qui caruleum dirimebat Nerea delphin:

Sic costam longo subduximus Apennino.

Arma virū. nōne hoc spumosū, & cortice pingui,

Vt ramale vetus vegrandi subere coctum?

Quid-

Quidquã igitur tenerũ, & laxã ceruice legẽdũ?
 Torua Mimalloneis implerunt cornua bombis,
 Et raptum vitulo caput ablatura superbo
 Bassaris, & lyncem Menas flexura corymbis,
 Euion ingeminat: reparabilis aſſonat Echo.

CAPVT XIX.

*Quòd ex dictis stylus fingendus. Quid in
 stylo præcipuum. Quomodo natura cu-
 iusque ratio habenda.*

QVem tandem fugit, non vnã aliquã in re
 styli vim & naturam (quam explicare
 difficillimum est) sed in multis simul magnif-
 que consistere; cùm videat .8. à nobis capiti-
 bus ea sola designari, quibus tanquam articu-
 lis & membris hoc corpus componitur? Cor-
 pus, inquam, superest enim illius animus ac
 spiritus indagandus. quam partem quidem
 principem esse nemo inficias ierit, quam ta-
 men ipsam, velut hominis mentem, magis
 agnoscimus, quàm cognoscimus. Hoc tamen
 in hisce tenebris, tantaque rerum caligine ad-
 monendo exclamare fas sit: *Ne his, quibus ad Quint.
 euitanda vitia iudicij satis est, sufficiat imaginem lib. 10.
 virtutis effingere, & solam, vt sic dixerim, cutem: cap. 2.
 vel potius illas Epicuri figuras, quas à summis cor-
 poribus dicit effluere. Hoc autem iis accidit, qui non
 introspectis penitus virtutibus, ad primum se velut
 ad spe-*